

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Itälahdenkatu 22b
00210 HELSINKI
Puh. 050 3011 633
S-posti: helsy@sll.fi

HALLINTOVALITUS

8.6.2022

Helsingin hallinto-oikeus

Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI
S-posti: helsinki.hao@oikeus.fi

Viite: Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan päätös 3.5.2022 § 272
asia/5 Kuninkaantammentien hiihtoreitin puistosuunnitelman hyväksyminen

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Hallintovalitus sekä vaatimus täytäntöönpanokieltoon asettamisesta.

Valituksenalainen päätös

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan päätös 3.5.2022 § 272, jolla lautakunta hyväksyi Kuninkaantammentien hiihtoreitin puistosuunnitelman piirustuksen VI0 6241/1 mukaisena.

Valittaja

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Asemakaavan hyväksymisestä on kuulutettu Helsingin kaupungin internet-sivuilla 10.5.2022:

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkiymparistolautakunta/Suomi/Paatos/2022/Kymp_2022-05-03_Kylk_15_Pk/75ECA624-5151-CB12-84D8-80ACEE700000/Kaupunkiymparistolautakunta_poytakirja_03052022-15.pdf

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on saanut tiedon valtuuston päätöksestä 13.5.2022, kolmen vuorokauden kuluttua siitä, kun pöytäkirja on 10.5.2022 tullut nähtäville.

Prosessiosoite

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Itälahdenkatu 22b
00210 HELSINKI
Puh. 050 3011 633
S-posti: helsy@sll.fi

Pyydämme ensisijaisesti sähköistä asiointia.

Vaatus

Puistosuunnitelma on kumottava lainvoimaisen asemakaavan maisemasuojelumääräyksen (ma), riittämättömien luontoselvitysten sekä laiminlyötyjen kevyen liikenteen onnettomusriskiarviointien takia.

Toissijaisesti suunnitelma on kumottava kaupunkiympäristölautakunnalle esitetyn päätösehdotuksen puutteellisten perusteluiden (liite 1), kaupungin museoviranomaisen suunnitelmasta 17.2.2022 antaman lausunnon (liite 2) puutteiden sekä museoviranomaisen huonon hallinnon takia: kaupungin museo ei vastannut lausuntoaan koskeviin lisätietokyselyihin.

Päätösehdotuksessa suunnitelma ja sen vaikutukset kuvataan tarkoitushakuisesti tavalla, joka on omiaan häivyttämään suunnitelman vaikutukset suunnittelualueen luontoon ja kulttuurihistorialliseen maisematiilaan. Puutteista keskeisimpiä on hiihtoreitin rakentamisen edellyttämien pengerrysten sekä raivattavan maastokäytävän leveyttä koskevien mittatietojen puute. Kyseiset mitat puuttuvat sekä suunnitelmapiiirroksesta VI0 6241/1, lautakunnan esittelijän päätösehdotuksesta että museoviranomaisen lausunnosta.

Suunnitelmapiiirroksesta VI0 6241/1 puuttuu asemakaavan maisemallisesti arvokkaan alueen (ma) rajausta:

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkiymparistolautakunta/Suomi/Paatos/2022/Kymp_2022-05-03_Kylk_15_Pk/D63C8A72-4E8D-C57E-96D0-801E13300000/Liite.pdf (liite 3)

Myöskään museoviranomainen ei lausunnossaan ole esittänyt minkäänlaista arviota hiihtoreitin linjauksen suhteesta ma-alueen koskevaan kaavamääräykseen. Museoviranomainen ei ole lausunnossaan tunnistanut, että latureitin linjaus leventää historiallisen sm-1 -merkinnällä suojellun Kuninkaantammentien maisemakäytävän kaksi kertaa nykyistä leveämmäksi kohdassa, jossa latureitti perustettaisiin kiinni suojeltuun Kuninkaantam-

mentiehen kohdassa, jossa reitti laskeutuu Vantaanjokilaakson Uudentorpanpellon arvokkaaseen maisematilaan.

Lautakunnan päätösehdotuksen perusteluiden olennaisten puutteiden sekä museoviranomaisen lausunnon yhtä olennaisten puutteiden takia lautakunnan päätös on kumottava.

Valituksenalainen päätös on asetettava täytäntöönpanokieltoon kunnes päätös on saanut lainvoiman.

Perustelut

Johdanto

Kuninkaantammentien hiihtoreitin puistosuunnitelma osoittaa uuden 640 metriä pitkän latuväylän Kuninkaantammentien historiallisen maantien eteläpuolelle. Latuväylän käyttöleveys olisi 3,3 metriä, mutta suunnitelmapiirroksessa kuvatuista leikkauksista voidaan päätellä, että ladun vaatiman maastokäytävän leveys vaihtelee pengerryksistä riippuen 5,3 ja 6,3 metrin välillä (liite 3).

Kuninkaantammentie on osa historiallista Viipuri-Turku maantietä, joka tunnetaan myös Suurena rantatienä tai Kuninkaantienä. Kuninkaantammentie on muinaismuistolaila suojeltu: <https://www.uuttahelsinki.fi/fi/kuninkaantammi-honkasuo/perustietoa/kuninkaantammen-historia> Lainvoimaisessa asemakaavassa Kuninkaantammentietä suojelee kaavamerkintä sm-1 ja tien ympäristöä ja maisematilaa ma-merkintä (maisemallisesti arvokas alue):

<https://kartta.hel.fi/helshares/kaavapdf/11905.pdf>

Ladun vaatima maastokäytävä raivattaisiin ympäristöön, joka on luontoarvojen tihentymä. Latureitti rakennettaisiin vanhaan metsään, joka Helsingin luontotietojärjestelmän mukaan on metsäverkoston ydinmetsää. 140 metrin osuus latu-urasta sijoittuisi arvokkaalle kääpäalueelle. Länsipäässään reitti katkaisisi Paloheinän ja Haltialan arvokkaan metsäkohteen (M 24/11) 60 metrin matkalla ja Pitkäkosken rinnelehdon kohdalla Haltialan lehtoalueen 10 metrin matkalla. Lisäksi suunnittelualue on luontotietojärjestelmän mukaan arvokasta lintu- ja lepakkoaluetta, jonka kautta kulkevat liito-oravien siirtymäreitit Pitkäkosken rinnelehdon ydinalueelle. (Ks. liitteenä olevat kartta 1, kartta 2 ja kartta 3.)

Pitkäkosken rinnelehdon suojelualueen kohdalla 140–145 metrin mittainen jakso latu-urasta avattaisiin maastoon, jota vuoden 2015 konsulttiselvityksessä (s. 53) ehdotettiin osaksi Haltialanmetsän luonnonsuojelualueeksi (ks. myös kartta 4):

https://www.hel.fi/static/ymk/Helsingin%20luonnonsuojeluohjelma_mets%C3%A4verkosto_2015_2024_raportti%202909_2015.pdf (liite 5)

Haltialanmetsän luonnonsuojelualue perustettiin kesäkuussa 2020, mutta alueen rajausta oli ehdotuksesta poiketen muutettu niin, että Kuninkaan-tammentien ja Haltialanmetsän suojelualueen väliin jäi 25 metriä leveä maastokäytävä, jolle uusi latu-uran puistosuunnitelman mukaan sijoitettiin.

Valitusoikeus

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 190.1 §:n mukaan valitusoikeus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (HOL, 808/2019) mukaan. HOL 7.1 §:n mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Luonnon- tai ympäristönsuojelun alalla toimiville kansalaisjärjestöillä ei ole maankäyttö- ja rakennuslain yleisten alueiden suunnitelmien ja puistosuunnitelmien osalta määritetty erikseen valitusoikeutta, vaan valitusoikeus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain yleissäännöksen nojalla. Yhdistysten valitusoikeutta voidaan kuitenkin tulkita laajentavasti, ottaen huomioon kansainvälinen kehitys ja perusoikeuksien mukainen tulkinta, erityisesti Suomen perustuslain 20 §:n ympäristöperusoikeuden toteutuminen, sillä valitusoikeutta koskeva säännös on joustava ja sen laajuutta voidaan määrittää oikeuskäytännössä (esim. KHO 2004:76 ja KHO 2007:74).

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia säädettäessä tarkoitus oli säilyttää asianosaisuutta ja valitusoikeutta koskevat edellytykset kuten vaikutusten välittömyys, jota edelleen arvioitaisiin tapauskohtaisesti oikeuskäytännössä. Lisäksi 7 § koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan: "Järjestön valitusoikeus voi perustua myös asianosaisen valitusoikeutta koskevan yleissäännöksen tulkintaan, jossa otetaan huomioon valitusoikeutta koskeva erityissääntely sekä perustuslain perusoikeussäännökset" (HE 29/2018 vp, s. 75). Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia edeltäneessä hallintolainkäyttölaissa valitusoikeuden määräytyminen jätettiin tarkoituksellisesti muotoilultaan joustavaksi yleislausekkeeksi, jolloin valitusoikeuden tulkinta ja kehittäminen määrittyisi oikeuskäytännössä. (HE 217/1995 vp, s. 39)

Suomen perustuslain (731/1999) 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille sekä 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Perustuslain säännöksillä on katsottu olevan merkitystä joustavia oikeusnormeja tulkittaessa, jolloin tulkinnassa pitäisi ottaa huomioon ympäristöperusoikeuden tehokas toteutuminen.

Luonnonsuojelulain 61 §:n 3 momentin mukaan valitusoikeus on niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea sekä muissa kuin korvausta sekä eräitä poikkeuslupia koskevissa asioissa on valitusoikeus myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Luonnonsuojelulain 63 §:n mukaan lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus valittaa muun lain mukaisesta luvan myöntämisestä tai suunnitelman hyväksymisestä koskevasta päätöksestä, sillä perusteella, että päätös on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen.

Vaikka luonnonsuojelulaissa ei säädetä yksityiskohtaisesti valitusoikeudesta puistosuunnitelmaa koskevasta kunnan lautakunnan päätöksestä, voidaan säännös ottaa huomioon valitusoikeuden laajuutta arvioitaessa. Maankäyttö- ja rakennuslain 197.1 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. Siten maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää luonnonsuojelulain huomioon ottamista myös puistosuunnitelmaa koskevassa päätöksenteossa. Valitusoikeuden laajuutta tulisi tulkita luonnonsuojelulain valitusoikeuden laajuus ja tarkoitus huomioiden myös maankäyttö- ja rakennuslakia koskevissa asioissa.

Viranomaisen valvontatehtäviä ja valitusoikeutta maankäyttö- ja rakennuslain alaisissa asioissa on vähennetty, jolloin kuntien vastuu alueidenkäytön suunnittelussa on kasvanut (HE 251/2016 vp. s.23). Vaikka mainittu lakimuutos ei koskenutkaan maankäyttö- ja rakennuslain 190 §:ää koskevaa yleisiä alueita koskevaa suunnittelua, tulee yleistä etua ajavan viranomaisen valvontatehtävien muutos ottaa huomioon yleistä etua ajavan luonnon- ja ympäristönsuojelujärjestön valitusoikeuden laajuutta arvioitaessa. Luonnonsuojeluasioissa ELY-keskuksella on kuitenkin edelleen valitusoikeus luonnonsuojelulain 63 §:n nojalla.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys esittää, että Kuninkaantammentien hiihtoreitin puistosuunnitelmaa koskevassa Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan päätöksessä ei ole otettu riittävästi huomioon, että muutokset koskevat luonnonsuojelun ja kulttuuriympäristön suojelun kannalta arvokkaita alueita. Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on paikallinen rekisteröity yhdistys, jonka tehtäviin sääntöjen mukaan kuuluu luonnon- ja ympäristönsuojelun edistäminen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että puistosuunnitelmaa käsiteltäessä ja päätöstä tehdessä tulee ottaa huomioon luonnonsuojelulaki ja luontoarvojen suojaaminen. Koska yleisten alueiden suunnittelua ja puistosuunnitelmaa koskevan päätöksenteon osalta ei ole säädetty luonnon- tai ympäristönsuojelun alalla toimivan kansalaisjärjestön valitusoikeudesta, ratkaistaan yhdistyksen valitusoikeus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7.1 §:n joustavan yleissäännöksen tulkinnan perusteella. Valitusoikeuden laajuutta arvioitaessa tulee huomioon ottaa ympäristöperusoikeutta koskeva säännös, erityisesti julkisen vallan vel-

vollisuus turvata oikeus terveelliseen ympäristöön ja mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon sekä luonnonsuojelulaissa luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistyksille annettu valitusoikeus. Vaikka viranomaisella on luonnonsuojelulain mukainen valitusoikeus, on valvontaa ja valitusoikeutta maankäyttö- ja rakennuslakia koskevissa asioissa yleisesti rajoitettu, jolloin luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistysten asema yleisen edun ajamisessa ja ympäristön suojelussa korostuu. Näin ollen valitusoikeutta koskevaa säännöstä tulee tulkita ympäristöperusoikeusmyönteisesti sekä yleisen edun ja ympäristön suojelun kannalta siten, että Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksellä on oikeus saattaa hiihtoreitin puistosuunnitelmaa koskeva päätös muutoksenhaun kohteeksi ja saada vaatimuksensa tutkittavaksi tuomioistuimessa.

Kansallisen ympäristöperusoikeussäännöksen tulkinnan lisäksi kansainvälinen kehitys ja unionin oikeuden tehokas toteutuminen edellyttävät luonnon- ja ympäristönsuojelujärjestön valitusoikeuden laajentavaa tulkintaa. Tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta tehty yleissopimus eli Århusin yleissopimus (SopS 122/2004) on saatettu kansallisesti voimaan lailla 767/2004 ja asetuksella 866/2004.

Ympäristöjärjestöt muodostavat Århusin sopimuksen tarkoittaman ”yleisön, jota asia koskee”: ”ympäristönsuojelua edistäviä ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset täyttäviä valtiosta riippumattomia järjestöjä pidetään tätä määritelmää sovellettaessa yleisönä, jonka etua asia koskee”, lausutaan Århusin sopimuksen 2 artiklan kohdassa 5.

Erityisesti Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 2 kohta ja 6 artikla edellyttävät laajaa muutoksenhakuoikeutta ympäristöjärjestöille, jotka Århusin sopimuksen määritelmän (2 artikla kohta 5) mukaan ovat yleisöä, jota asia koskee. Niillä, jotka kuuluvat yleisöön ja joiden etua asia riittävästi koskee (9 artikla kohta 2), on oikeus saattaa artiklan 6 soveltamisalaan kuuluva päätös asiasisällön ja menettelyn laillisuuden osalta tuomioistuimen tutkittavaksi.

Århusin yleissopimuksen toteutumista koskevaa oikeuskäytäntöä sekä kansallista oikeuskäytäntöä on arvioitu laajasti esimerkiksi ratkaisussa KHO 2018:50. Ratkaisussa on viitattu esimerkiksi metsästyslakia koskevaan oikeuskäytäntöön (KHO 2007:74), jonka jälkeen mainittuun lakiin on lisätty säännökset luonnon- ja ympäristönsuojelun paikallisten järjestöjen valitusoikeudesta luonnonsuojelulakia vastaavasti.

Vaikka Kuninkaantammentien hiihtoreitin suunnitelmaa koskevaa kaupunki-ympäristölautakunnan päätöstä ei ole kohdistettu suoraan Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseen juridisena henkilönä, päätös kohdistuu Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen toimialaan sellaisena kuin se yhdistyksen sääntöjen 2 §:ssä määritellään: ”Yhdistyksen tarkoituksena on edistää monimuotoisen luonnon ja elinkelpoisen ympäristön sekä kulttuuri- ja rakennusperinnön hoitoa ja varjelua ihmisen ja kaikkien elollisten onneksi.” Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ei voi toteuttaa sääntöjensä mää-

räämää "luonnon varjelua" ilman juridisia välineitä, joista valitusoikeus on kaikkein keskeisimpiä. Toteuttaessaan tehtävänsä Helsingin luonnonsuojeluyhdistys nojaa kansalliseen ympäristölainsäädäntöön ja Euroopan unionin oikeuteen, joiden toimeenpanon toteutumista se valvoo tarvittaessa oikeudellisin keinoin.

Hallituksen esityksessä HE 251/2016 vp elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten valvontatehtävää ehdotettiin rajattavaksi siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvoisivat jatkossa kuntien alueidenkäyttöä ja rakentamista vain siltä osin kuin ratkaisuilla on valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia. Esitykseen sisältyvässä vaikutusten arvioinnissa (luku 4.2.5) todetaan, että "elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvontatehtävän ja valitusoikeuden rajaaminen korostaa muiden viranomaisten, järjestöjen ja kansalaisten roolia päätösten seuraamisessa" ja että "elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten rooliin ehdotetut muutokset korostavat kansalaisten ja järjestöjen roolia kaavoituksen seurannassa ja siihen vaikuttamisessa" (luku 4.4.4).

Samalla, kun hallituksen esitys kavensi ELY-keskusten valvonta- ja valitusoikeutta, se delegoi maankäytön laillisuusvalvontaa kansalaisille ja kansalaisjärjestöille, kuten ympäristöjärjestöille. Ympäristöjärjestöt voivat kuitenkin harjoittaa hallituksen esityksen tarkoittamaa laillisuusvalvontaa vain, jos niillä on valitusoikeus kuntien maankäyttöpäätöksiin. Vaikka ympäristöjärjestöillä ei ole laissa erikseen mainittua valitusoikeutta katu- ja puistosuunnitelmapäätöksistä, hallituksen esityksen HE 251/2016 vp perusteluiden nojalla voidaan puolustaa järjestöjen oikeutta valittaa myös asemakaavatasoa yksityiskohtaisemmista suunnitelmista.

Kun otetaan huomioon Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen tarkoitus luonnon- ja ympäristönsuojelun edistämisessä sekä asian liittyminen unionin oikeuden, erityisesti luotodirektiiviin (neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta) toimeenpanoon, on valitusoikeutta syytä tulkita laajentavasti.

Toisin kuin ratkaisussa KHO 2018:50 on todettu järjestöjen osallistumisoikeuden järjestämisen osalta, maankäyttö- ja rakennuslain osalta osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia turvataan erityisesti kaavoitusta koskevassa sääntelyssä ja yleisten alueiden suunnittelunkin osalta viittauksella osallistumisen ja vaikuttamisen menettelyihin (90, 85 ja 62 §). Siten voidaan katsoa, että myös maankäyttö- ja rakennuslain mukainen järjestelmä puoltaa valitusoikeutta laajentavaa tulkintaa.

Koska Kuninkaantammentien hiihtoreitin puistosuunnitelma ei perustu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin, ei ladun vaatiman maastokäytävän raivaamisen ympäristövaikutuksia voida etukäteen luotettavasti arvioida. Jotta Århusin yleissopimuksen tarkoitus toteutuisi ja unionin oikeuden tehokas toimeenpano tulisi varmistettua, on Helsingin

luonnonsuojeluyhdistykselle perusteltua myöntää valitusoikeus Kuninkaantammentien puistosuunnitelma-asiassa.

Toiseksi Helsingin hallinto-oikeutta pyydetään arvioimaan, onko kaupunkiympäristölautakunnan esittelijän päätösehdotuksessa (liite 1) ja Helsingin kaupunginmuseon lausunnossa (liite 2) sellaisia olennaisia puutteita, että on syntynyt harhaanjohtava kuva puistosuunnitelman toteuttamisen vaikutuksista suunnittelualueen luontoon ja kulttuurihistorialliseen arvoon.

Lautakunnalle esitellyn päätösehdotuksen puutteet antavat aiheen epäillä, että lautakunnan esittelijä on toiminut virkavelvollisuutensa vastaisesti sellaisena kuin velvollisuudet määritellään laissa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta, erityisesti mainitun lain 17 §:ssä. Virkavelvollisuuden tuottamuksellisesta rikkomisesta säädetään myös rikoslain 40 luvun 10 §:ssä.

Museoviranomaisen lausunnon puutteiden sekä museoviranomaisen lausunnon puutteita koskeviin kysymyksiin vastaamatta jättäminen antaa aiheen epäillä, että museoviranomainen on laiminlyönyt virkavelvollisuutensa.

Helsingin kaupunginmuseon kulttuuriympäristötiimin vs. päällikölle lähetettiin museon lausuntoa koskevia kysymyksiä sähköpostitse torstaina 19.5.2022 (liite 6). Kun vastausta sähköpostiviestiin ei tullut, soitetiin maanantaina 23.5.2022 klo 14.15–14.30 vs. kulttuuriympäristöpäällikön puhelinnumeroihin 09 310 36473 ja 040 334 7014. Kummassakaan numerossa ei vastattu, mutta molempien numeroiden vastaajaan jätettiin viesti, jossa kerrottiin soiton syy, soittajan nimi ja jälkimmäisessä tapauksessa myös soittajan numero. Kolmas soittoyritys tehtiin kulttuuriympäristötiimin tutkijan numeroon 09 310 36940, johon myös jätettiin viesti. Kaupungin museoviranomainen ei koskaan vastannut sähköpostiin eikä kolmeen eri numeroon jätettyihin soittopyyntöihin.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys sai museoviranomaisen lausunnon toisen tietopyyntöprosessin kautta, joka oli osoitettu kaupungin kirjaamoon.

Lautakunnan esittelijän ja museoviranomaisen toimintaa on tutkittava virkavelvollisuuden laiminlyöntinä tai rikkomisena, joka on ollut omiaan vaikuttamaan lautakunnan päätökseen ja päätöksen tasapuolisuuteen.

Yksityiskohtaiset valitusperusteet

Puistosuunnitelman sisältö ja sen suhde asemakaavaan

Lainvoimaisessa asemakaavassa nro 11905 Kuninkaantammentie on suojeltu merkinnällä sm-1 (alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailalla rauhoitettu historiallinen tie). Lisäksi Kuninkaantammentietä koskee maamerkinnällä osoitettu maisemallisesti arvokkaan alueen määräys. Kaavassa

maisemallisesti arvokas alue on merkitty ulottumaan Vantaanjoen keskilinjasta etelään sisältäen Pitkäkösken rinnelehdon suojelualueen ja Kuninkaantammentien niin, että maisema-alueen raja asettuu viisi metriä Kuninkaantammentien eteläpuolelle. Latuväylä sijoittuu asemakaavan VR-alueelle sekä 70 metrin matkalta SL-2 alueelle – mitä puistosuunnitelman aineisto ei mainitse.

Kaava-aluetta koskevien yleismääräysten mukaan ”toimenpiteet eivät saa aiheuttaa haittaa alueen virkistyskäytölle, luontoarvoille tai maisemalle.”

”Luonnonsuojelualueiden ja muiden säilytettävien luontokohteiden sekä luonnon monimuotoisuuden säilymisedellytykset turvataan” ja ”kulttuurihistorialliset kohteet ja maisemat säilytetään”. Toimintojen, reittien, kasvillisuuden ja valaistuksen suunnittelussa otetaan huomioon maisema-, turvallisuus- ja viihtyisyysnäkökohdat.

”Linnustolle ja lepakoille aiheutuvat haitat on minimoitava.”

On selvää, että puistosuunnitelman mukaisen maastokäytävän raivaaminen luonnoltaan ja historialtaan arvokkaalle alueelle aiheuttaa haittaa luontoarvoille ja maisemalle tavalla, joka rikkoo asemakaavamääräyksiä.

Latuväylän maastokäytävän leveys

Puistosuunnitelman piirustuksen VI0 6241/1 leikkausten A–A ja B–B mukaan suunnitellun latuväylän käyttöleveys on 1,65 + 1,65 metriä, yhteensä 3,3 metriä (liite 3). Lisäksi tilaa vaativat latuväylän perustusten ja pengerrysten luiskat sekä valaisinpylväät sekä itse rakennustyö. Rakennettavan väylän molemmille sivuille tarvitaan kaistat niin kutsuttua työvara varten. Työkaistan leveys on vähintään yksi metri rakennettavan tien molemmin puolin. Tälle työvarakaistalle levittäytyvät tien perustuskerrosten ja pengerrysten luiskat sekä luiskien nousukulmaa loiventavat mutta samalla luiskia leventävät maisemoinnissa käytetyt maa-ainekset.

Kun ulkoiluväylän käyttöleveys on 3,3 metriä, tulee raivattavan maastokäytävän leveys olemaan vähintään 5,3 metriä. Missä maaston painanteet ovat syvempiä tai kallistukset jyrkempiä, maastokäytävä on leveämpi, kuten leikkaus B–B näyttää.

Suunnitelmapiirroksen VI0 6241/1 puutteena on, että se tarjoaa mittatiedot rakennettavan väylän käyttöleveydestä, mutta ei pengerrysten eikä maastokäytävän leveydestä. Leikkauksista A–A ja B–B voidaan kuitenkin päätellä, käyttäen hyväksi hiihtokaistojen mittapiirrosta ja annettuja mittatietoja, että valaisinpylväät ovat molemmissa mainituissa leikkauspiirroksissa noin metrin etäisyydellä hiihtokaistan reunasta ja että luiskien leveys vaihtelee yhdestä metrillä (leikkaus A–A) kahteen metriin (pengerrys leikkauksessa B–B). Puistosuunnitelman hiihtoreitin maastokäytävän leveys tulisi olemaan siis 5,3 –6,3 metriä.

Maastokäytävän ja pengerrysten leveyttä ei ole ilmaistu puistosuunnitelman piirroksessa VIO 6241/1, ei suunnitelman selostuksessa (liite 4), ei vuorovaikutusmuistiossa eikä lautakunnan esittelijän päätösehdotuksessa tai sen perusteluissa (liite 1). Myös kaupunginmuseon lausunto 17.2.2022 (liite 2) jättää mainitsematta 3,3 metriä leveän latupohjan rakentamisessa syntyvien pengerrysten sekä maastokäytävän leveyden.

Latulinjauksen "kapeus"

Päätösesityksessä mainitaan kahdesti (s. 3 ja 4) että latulinjaus on "mahdollisimman kapea". Todellisuudessa latulinjauksen leveyden määritteli Helsingin kaupungilla käytössä olevien latukoneiden työleveys: "(...) päädyttiin vaihtoehtoon, joka mahdollistaa kaksisuuntaisen perinteisen hiihtotyylin reitin, joka on ylläpidettävissä nykyisellä kalustolla", perustelee esittelijä suunnitteluratkaisua pöytäkirjan sivulla kaksi.

Puistosuunnitelman 3,3 metriä leveä latu-ura täyttää Kansainvälisen hiihtoliiton latunormin vaatimuksen 3,0 metrin leveästä kilparadasta, joten erityisen kapeana sitä ei voi pitää (ks. s. 43, kohta 311.2.6):

<https://hiihtoliitto.contenthub.fi/api/v1/files/11988043/contents/original>

Kaksisuuntaiseen perinteisen tyylin hiihtoon olisi riittänyt kaksi 1,0–1,2 metriä leveää latukaistaa, joiden yhteenlaskettu leveys olisi 2,0–2,4 metriä. 2,4 metrin latu-uralla latukaistojen leveys on 1,2 metriä, mistä seuraa, että latujen keskilinjat ovat 1,2 metrin etäisyydellä toisistaan, mikä täyttää Kansainvälisen hiihtoliiton (FIS) kilpalatunormin minimivaatimuksen (s. 57, kohta 321.2.1).

Suunnitellun latuväylän 5,3 metrin maastokäytävä on identtinen Helsingin Keskuspuiston pääväylien maastokäytävien leveyden kanssa. Esimerkiksi Kuninkaantammentien leveys Pitkäkosken majan ja Pitkäkoskentaipaleen välisellä osuudella on 5,0–5,5 metriä ojien ulkoreunojen väliltä mitattuna. Pitkäkoskentaipaleen ulkoilutien käyttöleveys on sama kuin suunnitellun Kuninkaantammen latureitin käyttöleveys.

Pitkäkosken rinnelehdon aidatun osuuden kohdalla uuden latureitin maastokäytävä olisi jopa leveämpi kuin Kuninkaantammentien, sillä rinnelehdon kohdalla Kuninkaantammentie on kapeimmillaan vain neljän metrin levyinen.

On vaikea löytää mitään perustetta päätösehdotuksen väitteelle, että suunniteltu hiihtoreitti olisi "mahdollisimman kapea" – varsinkin kun tiedetään, että kaksi perinteisen tyylin rinnakkaista latua olisi hyvin mahtunut metrin verran kapeammalle radalle.

Latuväylän suhde maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen ja muinaismuistolailla suojeltuun Kuninkaantammentiehen

Puistosuunnitelman piirroksessa VI0 6241/1 on osoitettu vuonna 2020 perustetun Haltialanmetsän luonnonsuojelualueen raja yhtenäisellä viivalla. Asemakaavan maisemallisesti arvokkaan alueen (ma) rajaa sen sijaan piirrokseseen ei ole merkitty.

Asemakaavan perusteella kuitenkin tiedetään, että ma-alueen raja sijaitsee Kuninkaantammentien leveyden verran Kuninkaantammentien eteläpuolella. Tämän tiedon avulla on mahdollista arvioida suunnitelmapiirroksessa VI0 6241/1 osoitetun latuväylän linjauksen sijoittumista suhteessa ma-alueeseen.

Suunnitelmapiirroksessa latuväylän pituus on osoitettu poikkiviivoilla 10 metrin välein ja mittatiedoin 50 metrin välein Pitkäkösken majan puoleisesta päästä alkaen. Suunniteltu latuväylä kulkisi Kuninkaantammentien rinnalla maisema-alueen rajan tuntumassa siten, että 290–310 sekä 370–385 metrien välillä väylän pengerrys on maisema-alueen puolella. 400–420 metrin välillä väylä sivuaa ma-alueen rajaa. 450–480 metrin välillä väylä on osittain tai kokonaan maisemallisesti arvokkaalla alueella niin, että 465 ja 480 metrin välillä latuväylä rakennettaisiin aivan kiinni Kuninkaantammentiehen. Suunnitelmapiirroksen mukainen linjaus vaurioittaisi historiallisen, suojellun tien perustuksia, tuottaisi kahden rinnakkaisen ulkoilutien 11 metriä leveän aukon Vantaanjoen suojeltua maisema-aluetta rajaavaan metsäiseen, jyrkkäpiirteiseen rinteeseen arvokkaan maisema-alueen rajauksen sisäpuolelle.

85 metrin matkalla suunniteltu latuväylä kulkisi 0–5 metrin päässä rauhoitetusta Kuninkaantammentiestä samalla kun suunnitelma vaurioittaisi sm-1 merkinnällä suojeltua tietä sekä Vantaanjokilaakson Uudentorpanpellon arvokasta maisema-aluetta. Näitä tosiseikkoja ei mainita puistosuunnitelman aineistossa, ei lautakunnan esittelijän päätösehdotuksessa eikä Helsingin kaupunginmuseon lausunnossa.

Maisematilan ja valoisuuden muutokset

Historiallisen Kuninkaantammentien rinnalle suunnitellun latureitin maastokäytävän raivaaminen ja puiden poistaminen käytävältä johtaisi päivänvalon lisääntymiseen sekä Kuninkaantammentien vieressä että Kuninkaantammentiellä. Maastouralla kasvavien puiden latvukset varjostavat taivaalta ilmakehästä heijastuvaa valoa. Puiden poistaminen poistaa myös varjostusvaikutuksen, jolloin päivänvalo pääsee valaisemaan metsänpohjaa ja uuden latukäytävän maanpintaa. Valon määrän lisääntyminen Kuninkaantammentien vieressä, keskimäärin vain viiden, seitsemän metrin päässä tiestä, johtaa valon lisääntymiseen myös Kuninkaantammentiellä. Museoviranomaisen lausunto kiinnittää huomiota keinovalaistuksen aiheuttamaan

valokäytävään mutta sivuuttaa päivänvalon lisääntymisen aiheuttaman samantyyppisen efektin.

Kuninkaantammentieltä katsottuna hahmottuisi yksittäisten vanhojen puiden kaistan takana päivänvalon tai keinovalon tuottama valokäytävä, joka alistaa Kuninkaantammentien uuden ulkoiluväylän rinnakkaistieksi. Lopputuloksena on kahden samansuuntaisen ulkoilutien kapealla viherkaistalla erotettu bulevardi tai "moottoritie", joka Vantaanjokilaaksoon laskeutuessaan yhdistyy 11 metriä leveäksi risteysalueeksi, joka vaarantaa historiallisen tien rakenteet ja rikkoo arvokkaan maisema-alueen miljööseen. Museoviranomainen ei lausunnossaan ole tunnistanut kumpaakaan vaikutusta.

Suunnitelman vaikutuksia luontoarvoihin ei ole arvioitu

"Luontotietojärjestelmän mukaiset linnuston, lepakoiden ja kääpien alueiden arvot on otettu suunnitelmassa huomioon sijoittamalla latu-ura mahdollisimman kapeana maastoon siten, että sen takia kaadettavien, yli 20 cm läpimitaltaan olevien puiden lukumäärä on mahdollisimman pieni", lausutaan esittelijän päätösehdotuksen sivulla kolme. Toisin kuin esittelijän tekstissä toistuvasti väitetään, latu-ura ei ole mahdollisimman kapea vaan kaupungin tavanomaisen ulkoilureittinormin mukainen. Päätösehdotuksen sivulla neljä esittelijä jatkaa: "(...) latureitti onnistuttiin sijoittamaan siten, että puita joudutaan kaatamaan 28 kappaletta." Todellisuudessa puita kaadetaan huomattavasti enemmän kuin 28 kappaletta, mutta alle 20 senttimetrin läpimittaisten kaadettavien puiden määrää ei ole laskettu tai ainakaan julkistettu.

Päätösehdotuksen teksti ei perustele, miksi vain yli 20 senttimetrin läpimittaiset puut on katsottu suunnitelmassa ja suunnitelmapiirroksessa dokumentoinnin arvoisiksi. Luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä runkomaisiksi katsotaan puut, joiden läpimitta 1,3 metrin korkeudella on suurempi kuin seitsemän senttimetriä – tammen osalta kuitenkin vähintään 20 senttimetriä. Kun suunnittelualueella kaadettavat puut eivät ole tammia, olisi esittelijän ollut syytä perustella, miksi runkomaisiksi katsotaan vain yli 20 senttimetrin puut sen sijaan että runkomaisiksi oli tulkittu kaikki yli seitsemän senttimetrin läpimittaiset puut.

Esittelytekstin puhe 28 kaadettavasta puusta on ollut omiaan häivyttämään ja vähätteleämään suunnitelman toteuttamisen vaikutuksia suunnittelualan vanhaan metsään ja metsän lajistoon.

Kaupunkiympäristölautakunnalle esitettyssä päätösehdotuksessa ilmoitetaan (s. 3), että "puiden kaatamisesta ei ole haittaa liito-oraville, mikä on tarkistettu suunnittelun yhteydessä". Mitään dokumenttia kyseisestä "tarkistuksesta" ei lautakunnalle esiteltyssä suunnitelma-aineistossa kuitenkaan ole. Dokumentaation puuttuessa ei voida tietää, miten "tarkistus" on tehty tai onko sitä tehty lainkaan.

Vaikka suunnittelualue on linnuston ja lepakoiden osalta arvokasta aluetta, 5,3–6,3 metriä leveän maastokäytävän raivaamisen vaikutuksia sen enempää lintuihin kuin lepakoihinkaan ei ole millään tavalla arvioitu.

Suunnittelualue on arvokasta kääpääluetta, mutta kääpäselvityksen tekeminen latulinjauksen alueella on laiminlyöty.

Koska Haltialanmetsän luonnonsuojelualueelta on löytynyt suuri joukko huomionarvoisia kääväkkäitä, putkilokasveja ja kovakuoriasia, olisi nämä sekä sammalet ja jäkälät pitänyt kartoittaa suunnittelualueella. Kun näin ei ole tehty, ei maastouran raivaamisen luontovaikutuksia ole ollut mahdollista arvioida.

Suunnitelma-alueen luontoarvot ja kaupungin strateginen tietämättömyys

Latukäytävä sijoittuisi 140–145 metrin pituisella osuudella ikääntyneiden kuusten hallitsemaan korpi- ja lehtometsään, jota vuonna 2015 esitettiin kuuluvaksi perustettavaan Haltialanmetsän luonnonsuojelualueeseen (ks. liite 5).

Tämän vuoden 2015 selvityksen (s. 54) mukaan Paloheinän–Haltialan monipuoliseen lehto- ja korpikasvistoon kuuluvat silmälläpidettävien kello-talvikin ja kartioakankaalin lisäksi muun muassa useita Helsingissä silmälläpidettäviä tai vaarantuneita lajeja kuten tesmayrtti, harajuuri, kevätlinnunsilmä, mesimarja, lehtotähtimö ja pitkäpääsara. Alueella elää monipuolinen metsälinnusto. Lintudirektiivin lajien palokärki, pyy ja pikkusieppo lisäksi pesimälajistoon kuuluvat mm. silmälläpidettävä sirtittäjä sekä pähkinähakki, tiltaltti, pikkutikka, nokkavarpunen ja idän-uunilintu. Myös kanahaukka pesii alueella.

Se, että Kuninkaantammentien eteläpuolella jätettiin 25 metriä leveä kaista vanhaa metsää vuonna 2020 perustetun luonnonsuojelualueen ulkopuolelle, ei perustunut luonnontieteellisiin tosiasioihin.

Haltialanmetsän luonnonsuojelualuetta perustellaan vuoden 2020 kohdekuvausessa <https://kartta.hel.fi/ltj/feature-report/195671/> seuraavasti:

”Haltialanmetsä on monipuolinen lehtojen ja korprien muodostama metsäkonaisuus, jolla on valtakunnallista suojeluarvoa erityisesti monien luontotyyppejensä, huomattavan lahopuumääränsä sekä uhanalaisen ja vaate-
lian kääväksälajistonsa ansiosta.”

”Haltialanmetsä on valtakunnallisesti merkittävä alue kuusilahopuun kääväksälajiston suojelun kannalta. (...) Alueella on havaittu yhteensä 98 kääpälaajia. Alueen valtakunnallisesta suojeluarvosta ovat merkkinä monet ekologiaaltaan vaateliaat lajit, kuten sitkaskääpä, kalvaskääpä ja poimukääpä, jotka on vuoden 2019 uhanalaisarviossa luokiteltu vaarantuneiksi.

Valtakunnallisesti silmällä pidettävistä lajeista alueella on tavattu mm. sitruunakääpä, lumokääpä ja peikonnahka.”

”Haltialanmetsän alue on merkittävä myös muiden lajien esiintymisen kannalta. Alueella on havaittu yhteensä 210 putkilokasvitaksonia, joiden joukossa on useita Helsingissä harvinaisia ja uhanalaisia lajeja sekä muutamia valtakunnallisesti silmälläpidettäviä ja alueellisesti uhanalaisia putkilokasvilajeja.”

”Pesimälinnusto on lajistollisesti ja määrällisesti edustava. Vanhan metsän suosijoista erityisen runsaana esiintyy puukiipijä, samoin kuin Suomessa harvalukuiset idänuunilintu ja pikkusieppo. Lisäksi alueella on melko edustava kuusella elävä kovakuoriaislajisto. Monipuoliseen lajistoon kuuluu edellä mainittujen lisäksi myös mm. liito-orava, näätä, villisika ja hirvi.”

”Monimuotoisuusarvojensa lisäksi Haltialan alue on pääkaupunkiseudun tärkeimpiä virkistysalueita sekä merkittävä opetus- ja retkikohte.”

Mikä on sanottu Haltialanmetsän luonnonsuojelualueesta, pätee myös puistosuunnitelman alueella kasvavaan vanhaan metsään.

Suunnittelualueen kiistämättömistä arvoista huolimatta latureittisuunnitelman laatimisen yhteydessä on laiminlyöty maastokäytävän raivaamisen vaikutusten arviointi alueella tavattuihin lintudirektiivin I-liitteessä mainittuihin lajeihin kuten palokärki, pyy ja pikkusieppo. Samoin on laiminlyöty suunnitelman vaikutusten arviointi luontodirektiivin IV-liitteen lajeihin kuten liito-oraviin ja lepakoihin sekä niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin, liitteen IV putkilokasveihin, liitteiden II ja IV kovakuoriaisiin sekä liitteen II sammaleisiin ja jäkäliin.

EU:n luontodirektiivi sekä luonnonsuojelulaki ja -asetus, joilla direktiivi Suomessa on pantu toimeen, suojelee liito-oravaa sekä kaikkia Suomessa tavattavia lepakkolajeja, 15 kovakuoriaislajia, 32 putkilokasvilajia sekä 18 sammal- ja jäkälälajia:

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Luonto_ja_lintudirektiivien_lajit/Lajien_esittelyt

Luontodirektiivin nojalla suojellut lajit mainitaan myös luonnonsuojeluasetuksen liitteissä: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210521>

Euroopan unionin luontodirektiivillä sekä kansallisella lainsäädännöllä suojeltuja lajeja voidaan vaalia vain, jos niiden esiintymisalueet tunnetaan. Ja esiintymisalueet tunnetaan vain, jos ne luontoselvityksin kartoitetaan. Luontoselvitysten laiminlyönti estää sekä unionin oikeuden että kansallisen ympäristölainsäädännön tehokkaan toteutumisen.

Kevyen liikenteen väylien risteysten ja solmukohtien turvallisuutta ei ole arvioitu

Puistosuunnitelman mukaisen kahden kaistan hiihtoreitin sijoittaminen olemassa olevien ulkoiluväylien rinnalle ja väliin tuottaa kevyen liikenteen risteysalueita ja solmukohtia, joiden liikenneteknistä toimintaa ja toimintaan liittyviä riskejä ei suunnitelma-aineistossa eikä lautakunnan esittelijän päätösehdotuksessa ole eritelty eikä arvioitu.

Suunnitelmassa esitetyn latureitin 470 metrin kohdalla on kaarre, joka sivuaa ulkoilureittisuunnitelmassa kävelijöille ja talvipyöräilijöille varattavaa Kuninkaantammentietä. Kaarteen keskellä on risteys, jonka kautta kuljetaan kuntoradalle. Kaarre on kallioseinämän juurella jyrkähkön laskusuuden lopussa kohdassa, jossa Pitkäkosken majan suunnasta tulevan laskijan nopeus on suurimmillaan. Laskun korkeusero on 10 metriä 140 metrin matkalla. Tasapainon menetys kaarteessa heittää hiihtäjän tangentin suunnassa ulos ladulta Kuninkaantammentiellä liikkuvien kävelijöiden ja pyöräilijöiden kaistoille.

Hiihtäjän vauhdinsäätelyn ongelmana on, että hiihtäjällä ei ole jarruja. Siksi hiihtäjän kyky pysäyttää etenemisensä on sitä vähäisempi mitä jyrkempi lasku on kyseessä. Sekä kaarteen että risteysten toteuttaminen hiihdon laskusuuden juurelle latureittisuunnitelman mukaisesti vaarantaisi ulkoilijoiden terveyden ja hengen samalla kun se osoittaa suunnitelman tekijöiden ja esittelijän vakavaa ymmärtämättömyyttä tai piittaa-mattomuutta suunnitelmansa toteuttamisen aiheuttamista todennäköisistä seurauksista.

Latureitin 500 metrin kohdalla Pitkäkoskelta itään jatkava hiihtäjä kohtaa kuntoradan kahden tai kolmen kaistan vastaan tulevan liikenteen. Suunnitelmapiirroksen VI0 6241/1 puutteena on, että se esittää uuden latuväylän kaistat, mutta ei niiden hiihtosuuntaa. Kuntoradan osalta suunnitelma näyttää hiihtosuunnan, mutta ei latukaistoja. Kuntoradalla on käytössä luistelukaista sekä yksi tai kaksi perinteisen tyylin latua riippuen siitä, onko perinteinen latu radan molemmissa vai vain toisessa reunassa. 120 metrin mittaisella neljän tai viiden kaistan ryhmitysalueella on yksi kaista itään ja kolme tai neljä kaistaa länteen. Pitkäkoskelta itään päin hiihdettäessä hiihtäjä joutuu kohtaamaan vastaan tulevan liikenteen molemmilla puolillaan samalla kun vastainen liikenne risteää hänen latunsa yli. Osa Vantaanjokipelloilta tulevista hiihtäjistä siirtyy kuntoradalle ja osa kuntoradan hiihtäjistä ylittää vastaan tulevien hiihtäjien ladun pyrkiessään Pitkäkosken suuntaan. Molemmat risteävät Pitkäkosken majalta laskevien hiihtäjien liikenteen kanssa.

Viimeinen vaaran paikka on 627 metrin kohdalla, jossa jokipelloille pyrkivä hiihtäjä joutuu ylittämään Kuninkaantammentien risteyksessä, jossa näkyvyys länteen Pitkäkosken suuntaan on rajoittunut ja jossa hiihtäjien latu risteää pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden kaistojen kanssa.

Lautakunnan päätösehdotuksen (s. 2) mukaan "uusi latureitti yhdistää useita muita laturuotoja toisiinsa mahdollistaen sujuvan laturuokoston Hallitilan alueella". Päätösehdotus ei tunnista eikä tunnusta mitään rakenteellisia turvallisuusongelmia suunnitelman mukaisissa kevyen liikenteen järjestelyissä, vaikka puistosuunnitelman selostus (s. 2) sellaisiin epäsuorasti viittaa: "Osan matkaa reitillä on kaltevuutta, jossa hiihtäjä joutuu nousemaan haarakäynnillä tai laskemaan lanaten, tälle osuudelle ei laturuotoja ole tarve ajaa. Hiihtosuuntien ja risteysten merkitseminen ladun varren opastein on tärkeää yhteentörmäysten välttämiseksi."

Puistosuunnitelman selostus siirtää vastuun suunnitelman turvallisuusriskeistä hiihtäjille, joiden se olettaa pystyvän jarruttamaan vauhtiaan ladun laskussa ja risteyskojiä lähestyessä. Todellisuudessa hiihtäjän kyky jarruttaa on sitä huonompi mitä jyrkempi lasku on ja mitä kovempi on lumen pinta. Kylteistä, jotka varoittavat vaarallisesta laskusta tai risteysalueesta, ei ole apua, jos laturuoto-uran korkeusero ja geometria ovat sellaiset, että hiihtäjän on vaikea hallita suksiaan.

Lautakunnalle esitetty päätösehdotus sivuuttaa kaikki suunnitelmaan liittyvät turvallisuushuolet. Suunnitelman selostus puolestaan antaa ymmärtää, että hiihtäjät kykenevät suksiensa hallinnalla kompensoimaan suunnitelman rakenteelliset ongelmat, joten ongelmia ei ole.

Sekä puistosuunnitelman päätösehdotus että selostus sivuuttavat ja häivyttävät suunnitelmaan sisältyvät tekniset ja toiminnalliset ongelmat ja niihin liittyvät turvallisuusriskit.

Suunnitelman valmistelun ja esittelyn puutteiden takia Kuninkaantammentien hiihtoreitin puistosuunnitelma on kumottava.

Helsingissä 10.6.2022

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n puolesta

Antti Halkka
puheenjohtaja
Itälahdenkatu 22 b
00210 Helsinki
antti.halkka@sll.fi
Puh. 050 3082795

Emilia Pippola
järjestösihteeri
Itälahdenkatu 22 b
00210 Helsinki
emilia.pippola@sll.fi
Puh. 050 3011633

Liitteet

Liite 1. Kuninkaantammentien hiihtoreitin puistosuunnitelman hyväksyminen – pöytäkirja ja päätösehdotus perusteluineen

Liite 2. Helsingin kaupunginmuseon lausunto – keskuspuiston uudet latureitit 2022 kannanotto

Liite 3. Kuninkaantammen latureitin suunnitelmapiirros VI0 6241/1

Liite 4. Kuninkaantammen latureitin puistosuunnitelman selostus

Liite 5. Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2015–2024 ja metsäverkostoselvitys, korjattu ehdotus 29.9.2015

Liite 6. Sähköpostiviesti Helsingin kaupunginmuseolle – Kuninkaantammen latureitti Pitkäkoskella

Kartta 1. Kuninkaantammen latureitti linnusto-, lepakko- ja liito-orava-alueet

Kartta 2. Kuninkaantammen latureitti - arvokas kääpäalue, ydinmetsä ja lehtoalue

Kartta 3. Kuninkaantammen latureitin luontoarvot ja voimassa oleva asemakaava

Kartta 4. Kuninkaantammen latureitti luonnonsuojelualueiden rajaukset 2015 (vihreä) ja 2020 (punainen)